

wet waaronder 22 mensen gisteren in het hooggerechtshof van Pretoria aangeklaagd zijn, waardoor twee parallel-processen wegens hoogverraad de komende maanden in Zuid-Afrika zullen plaatsvinden. Technisch, juridisch, formeel is het mogelijk dat zij schuldig bevonden zullen worden en dat zij de gevangenis in gaan: 10, 15, 20 of 25 jaar. Niemand weet het. Maar al gebeurt dat, dan zeg ik U, en ik zeg dat tegen Zuid-Afrika en tegen de hele wereld: Niemand in Zuid-Afrika die bevrijdig zoekt op grond van recht en gerechtigheid zal de minste eerbied hebben voor zo'n rechterlijke uitspraak. En als er een ogenblik komt in het leven van een gemeenschap en een land waar eerbied en achting niet alleen voor bepaalde wetten, maar ook voor de rechtspraak zo diep aangetast is, is dat dan niet een ethisch-morele crisis van de ernstigste aard? Moet dat dan niet mensen ertoe brengen te zeggen: In Gods naam, waarmee zijn wij bezig in dit land, hoe kunnen wij denken dat wij daardoor ooit gerechtigheid en vrede zullen bewerkstelligen? Ik moet nog verder gaan. Deze crisis wordt weerspiegeld in toenemend verzet, botsing, arrestaties, gewonden, doden, begrafenissen, die dan weer leiden tot verdere botsingen, arrestaties, gewonden, doden, in een spiraal van toenemend geweld dat zich overal in Zuid-Afrika afspeelt. 400 doden, sinds verleden jaar. Och, zult U zeggen, wat is nu een getal van 400. In andere landen van de wereld sterven er duizenden. Ja vrienden, maar de 400 kunnen er vanwege onze bijzondere situatie, gemakkelijk 4.000 worden en 40.000 en nog wel meer. Er zijn daarbij al tekenen van een burgeroorlog en ik zeg dat met droefheid in mijn hart maar met overtuiging. Als wij doorgaan met het huidige beleid, hoe oprecht de bedoeling ook moge zijn om veranderingen teweeg te brengen, als wij doorgaan in Zuid-Afrika om het beleid van apartheid proberen vol te houden, en te versterken, terwille van de heerschappij van de blanke minderheid, dan staat er een lange, bloedige burgeroorlog voor de deur. Daarbij zijn er het stijgende ongeduld en verwachting en de aanspraken van de zwarte gemeenschap, omdat wij een nieuwe fase van het hele verzet in Zuid-Afrika binnen gegaan zijn, sinds verleden jaar, waar niet meer alleen kleine groepjes studenten of jongeren, maar waarin een breed opgezet massa-verzet naar voren komt, geboren in de harten van miljoenen mensen, dat weergegeven wordt in de roep van vooral de jeugd en de studenten waar zij zeggen: Wij hebben jarenlang geduldig gewacht. Wij hebben gewacht op bevrijding. Wij hebben gewacht op de tekenen dat ook de minderheid die ons regeert bereid zou zijn om te begrijpen wat wij hun willen zeggen. Nu wachten wij niet langer. Ons geduld is op. Wij gaan nu onze bevrijding zoeken, wij gaan het opeisen, niet morgen, niet overmorgen, maar vandaag, nu, al moeten duizenden van ons sterven.

Daarbij komt de toenemende militarisatie in ons land. Als ik U het simpele feit meedeel dat onze verdedigingsbegroting in 1968/69 253 miljoen Rand bedroeg en dit jaar 4.274 miljoen Rand zal bedragen, dan zegt dat iets, niet alleen over de militaire macht van Zuid-Afrika, die sterker is dan de militaire macht van heel Afrika. Zuid-Afrika is een reus, een machtige militaire reus: 'wij staan daar in de sterkte